

Зер-зевиг агслгънас гаргългън — ödгä цагин гол тör

Делгү, күүц зер-зевиг агслгънас гаргългъна советск зуран тускар ООН-а Генеральн Ассамблейин сессий деер Н. С. Хрущевин келен олт амтнā бāдл-джиргълд агъу ик чинртāгъинь эс медг политическ болн общественн нег чигн үүлдāч нарт делкā деер уга. Тер медгднā. «Киити дāанās» болн зер-зевиг агслгънас олт амтн цуцрв. тедн төвкнүн, амр тавар бāāхār седджāнā.

Олт амтнā бāдл-джиргълās дāанā āамшг уга келгънā чик, итклтā халгъ Советск Союз зааджана: цуг зер-зевāн уга кех, зертā-зевтā чидлāн тарадж тāvх. Зер-зевиг агслгънас күүц гаргъсн цагт олт амтн хоорндж тör күүндврār хагългдхми.

Кемрджāн зер-зевиг күүц агслгънас гаргългъла, церг бāрлгънд гардг гаруг уга кехлā. олт амтнā бāдл-джиргългн үзгдāд угагъар яерулгъна таал секгдхми. Дāанā керг-үүлд гардг эдлвр сүлдхми, олт амтн сāанār хот-хол эдлхми, сāн хувц-хунр үмсхми, культурин зōбр олзлхми. Зер-зевиг агслгън сай амтсиг үүдāгч күүч-кōленāsнь сүлдхад, керг уга ик гару гаргъна.

Зер-зевиг агслгънас күүц гаргългън бōрхн джилмүлт нарт делкāн олт амтсиг патърар тетклгънā эв-аргъ үүдāгъад, голлгч капиталистическ орн-нутгудин кōдлмшчррин

болн крестьянмудин оругъин гурвна кеснā нег хўвнь бōггдлг алвиг икār багърулхми.

Экономическ сул орн-нутгудин — Азин. Африкин болн Латинск Америкин, үүддж гарснасн ави үкārūr одтлан гесндāн эдлг хот уга, ээмдāн үмедг хувцн угагъар бāдлг зуугъад сай амтс советск селвиг итклтāгъār тосцхав. Зер-зевиг агслгънас гаргългън тер орн-нутгудин экономическ ард-үлдлгъинь шулугъар уурулхми.

Зер-зевиг агслгънас гаргългън ма-на орн-нутгин олт амтет бас ик чинртā. Öдгā цагт деермч государствсин дāанā дāврлгънā āамшг бāасн учрар. Советск Союз эврāннь харслтан чангъгах зōвтā болв. Тер ик эдлвр некнā.

Нарт делкāн орн-нутгудин эгл амтс зер-зевиг агслгънас күүц гаргългъна Советск зураг дōнъндж, сāанār таасв. Капиталистическ лагерин кōтлгч государствсин государственин үүлдāчнр тер зураг сāанār, онытāгъар шийдлжлхми гишчхāнā. Н. С. Хрущев болн США-н президент Д. Эйзенхауэр хоорндан тоолврарн сольцсна ашин тускар советск-американск хоорндан кесн сонъсхврт иигдж темдлгдджāнā. СССР-н Министрмүдин ахлач болн Соединенн Штатсин президент зер-зевиг цуг делгү агслгънас гаргългън то-

отс нарт делкāн бōмн зөгсджах хамгин эркн чинртā тör гидж зōвшāрц хāв. Эн тōриг күүц сāанār хагълхд хойр правительств цуг күүчлгъ кех — гидж сонъсхврт темдлгдджāнā.

Болв. зер-зевиг агслгънд болн «киити дāанд» дурта амтс капиталистическ орн-нутгудар ода бийнь бā-āнā. Зер-зевиг агслгънас гаргългъна тör хагъллгънд харшлтан мел тер амтс ода кūrтл кūrгātā.

Күмн амтнā үнтā элчнр дāанā ā-амшг уурахин тōлā кесг джилин эрг-цд ноолдджана. Эн тōриг хагъллгънд урд цагт чикār хāлāдж меллгън дуту бāасми. Ода оныгдан цаг, Бидн мел ганцхн ядерн дāанā āамшгтā цагт бāāхшивди. Мана цаг — алдр күүцмжсин цаг, күмн амтнā күүс күүцжāх цаг. Советск Союз болн келн амтнā социалистическ иньглгънā цуг орн-нутгуд төвкнүн бāалгънā күүчтā девснъг болдж босджана. Төвкнүн бāалгънā тōлā кегч ноолдана цовурмуд күүчтā ик урсхлд негд дж хўврв. Тер сāн ноолдана эклциг унъгнь улм гүүддж делгрв. Ода төвкнүн бāалгънā тōлā, зер-зевиг агслгънас гаргългън тōлā нарт делкād кесг сай амтс ноолдджана. Зер-зевиг агслгънас гаргългъна тör хагългдхми, хагългдх зōвтā.

Зер-зевиг күүц агслгънас гаргългъна туск сўв-селвг Советск Союз бōгсн зокаста. Социалистическ госу-

дарствэ эврәннь общественн строй-
иннь кев-язарн, учр-утхарн төвк-
нүн бәәлгәнә төлә цуцрлг уга ноол-
дачнр болджана. Төвкнүн бәәдл-
джиргьлд дурта Советск Союзин га-
зад керг-төрин политикин генеральн
линийәс СССР-н шин эклц гарчана.
Ни, зерг, тегш бәәлгәнә принцип-
син көрнөгәс иштә мана орн-нутг
капиталистическ орн-нутгудла сән
бәәхин төлә зүткджәхиг тер эклц
илдкдж үзүлджәнә.

Зер-зевиг агслгьнас гаргьлгьна
урдк зурагьас советск шин селвг
йир ик, алдр чинртә. Зер-зевиг агс-
лгьнас күүц гаргьлгь күүцәлгьн цуг
государствесиг әдл бәәдлд тәвәд,
әәмшг уга бәәдл джиргьл делдхми.
Урдк күүндврмүдин хаалгьднь шүү-
дж хәләвр келгьн хад болдж саалтг
болджасн күүчр тоотсиг, зер-зевиг аг-
слгьнас гаргьлгьна советск шин се-
лвг уурав.

Зер-зевиг агслгьнас делгү, күүц
гаргьлгьн — зер-зевиг агслгьнас
күүц биш гаргьлгьна туск төр хәлә-
лгьнд учрсн саалттиг. делгү күүц
шүүддж хәләлгь тәвлгьиг уурахми
гидж ООН-а Генеральн Ассамблейин
сессий деер Советск правительствин
толгьач Н. С. Хрущев темдглә. Ке-
мрджән зер-зевиг делгү, күүц агслгь-
нас гаргьлгьн күүцәлгьлә, дә келгь-
нә зер-зев кенд чигн уга болхми, кен
чигн нөг-негнүрн дәврдж чадш уга.
Тегәд, кенд ямаран дәәнә зер-зев, күү-
чн-чидл бәәхинь медхин төлә шүүддж
хәләлгь тәвлгьн керг уга болхми.

Советск селвгәр зер-зевиг агслгь-

нас гаргьлгьна программ күүцәлгьн —
зертә-зевтә чидл хаслгьар, ядери бо-
ли нань чигн әмт кудлгьна зер-зевиг
уга келгьәр эклхми. Советск Союзин
зертә-зевтә чидлиь манагьас үлү, яд-
ери зер-зевиг уга келлә биди күүчн-
чидләрн әдлцдж чадш утавди гидж
деед үзгин государствэ саглдж кел-
джәсиг тер программ тоолджана. Со-
ветск шин селвг теднә сагллгьиг
уураджана.

Тер төрәр кесн олд әмтнә күүнд-
врин ашин тускар «Нью-Йорк таймс»
гидг, америкин газет иигдж бичв:
«Советск зураг олд әмти таасдж дө-
нһнлгьн ода илдкдв». Орсин зураг
түрүн болдж, оньгданднь хәләхми
гидж Политическ комитет шиидхд,
тер шиидвр Советск Союзин диилвр
үзүлджәнә, юнъгад тиглә зер-зевиг
агслгьнас гаргьлгьн хамгин онц, эр-
кн чинртә төр гидж шинджләчнрин
ик зунь шиидв гидж газет темдглв.

Советск правительствин нерн деер
рәс СССР-н элч В. В. Кузнецов Поли-
тическ комитетд үт келджәгьәд, зер-
зевиг агслгьнас күүц гаргьлгьна ту-
ск бооца келгьнә төриг цаг түүдл
уга хамдан хәләхми гидж цуг орн-ну-
тгудин правительствесиг дуудла.

ООН-д советск селвгин тускар ке-
джәх күүр-күүндвриг нарт делкән
олд әмти оньган өгч. итклтәгьәр хәл-
әдж күүләджәнә. Зер-зевиг агслгьнас
гаргьлгьн — өдгә цагин гол төр ха-
гьлгьна итклтә хаалгь советск се-
лвг секджәхинь тедн цугьар иләр
меджәнә.

Н. АРКАДЬЕВ.